

МІНІСТЕРСТВО РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ, ТОРГІВЛІ
ТА СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА УКРАЇНИ
(Мінекономіки)

НАКАЗ

23.12.2020

№ 2736

Київ

**Про затвердження професійного
стандарту за професіями
“Вчитель початкових класів
закладу загальної середньої
освіти”, “Вчитель закладу
загальної середньої освіти”,
“Вчитель з початкової освіти
(з дипломом молодшого спеціаліста)”**

Відповідно до пунктів 27, 28, 30 Порядку розроблення та затвердження професійних стандартів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 31 травня 2017 року № 373 (зі змінами),

НАКАЗУЮ:

1. Затвердити професійний стандарт за професіями “Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти”, “Вчитель закладу загальної середньої освіти”, “Вчитель з початкової освіти (з дипломом молодшого спеціаліста)”, що додається.
2. Директорату розвитку ринку праці та умов оплати праці забезпечити протягом п'яти робочих днів унесення професійного стандарту, затвердженого цим наказом, до Реєстру професійних стандартів.
3. Директорату розвитку ринку праці та умов оплати праці разом з департаментом цифрового розвитку та електронних сервісів забезпечити

ДОКУМЕНТ СЕД Мінекономіки АСКОД

Сертифікат 58E2D9E7F900307B040000007CF72E0074EE8200

Підписувач Петрашко Ігор Ростиславович

Дійсний з 30.03.2020 0:00 по 30.03.2022 0:00

Мінекономіки

2736-20 від 23.12.2020 7:37:08

оприлюднення інформації про професійний стандарт, затверджений цим наказом, на офіційному вебсайті Мінекономіки.

**Міністр розвитку економіки, торгівлі
та сільського господарства України**

Ігор ПЕТРАШКО

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ Міністерства розвитку
економіки, торгівлі та сільського
господарства України
23.12.2020 №2736

ПРОФЕСІЙНИЙ СТАНДАРТ
за професіями “Вчитель початкових класів закладу загальної
середньої освіти”, “Вчитель закладу загальної середньої освіти”,
“Вчитель з початкової освіти (з дипломом молодшого спеціаліста)”

1. Загальні відомості професійного стандарту

1.1. Основна мета професійної діяльності

Мета професійної діяльності вчителя полягає в організації навчання та виховання учнів під час здобуття ними повної загальної середньої освіти (далі – здобуття освіти) шляхом формування у них ключових компетентностей і світогляду на основі загальнолюдських і національних цінностей, а також розвитку інтелектуальних, творчих і фізичних здібностей, необхідних для успішної самореалізації та продовження навчання.

Вчитель спільно з батьками, іншими законними представниками учнів (далі – батьки) сприяє розвитку здібностей учнів, формуванню в них навичок здорового способу життя, дбає про їхнє фізичне і психічне здоров'я; формує в учнів усвідомлення необхідності додержуватися Конституції та законів України, захищати суверенітет і територіальну цілісність України; настановленням і особистим прикладом утверджує повагу до суспільної моралі та суспільних цінностей, зокрема правди, справедливості, патріотизму, гуманізму, толерантності, працелюбства; формує в учнів прагнення до взаєморозуміння, миру, злагоди між усіма народами, етнічними, національними, релігійними групами.

Процеси навчання, виховання та розвитку учнів є наскрізними. Їх цілісність забезпечується наявністю у вчителя загальних і професійних компетентностей, необхідними для виконання всіх трудових функцій.

1.2. Назва виду економічної діяльності, секції, розділу, групи та класу економічної діяльності та їхній код (згідно з Національним класифікатором України ДК 009:2010 “Класифікація видів економічної діяльності”)

Секція Р	Освіта	Розділ 85	Освіта	Групи 85.2	Початкова освіта	Класи 85.20 Початкова освіта
-------------	--------	--------------	--------	---------------	---------------------	---

				85.3	Середня освіта	85.31	Загальна середня освіта
--	--	--	--	------	----------------	-------	-------------------------

1.3. Назва виду професійної діяльності та її код (згідно з Національним класифікатором України ДК 003:2010 “Класифікатор професій”)

Розділ	Підрозділ	Клас	Підклас
2	23	232	2320
Професіонали	Викладачі	Викладачі закладів загальної середньої освіти	Викладачі закладів загальної середньої освіти
		233	2331
		Вчителі початкової школи та працівники дошкільних закладів (з дипломом про вищу освіту, що відповідає рівню спеціаліста)	Вчителі початкової школи
3	33	331	3310
Фахівці	Фахівці в галузі освіти	Фахівці з початкової освіти	Фахівці з початкової освіти

1.4. Назва професії (професійної назви роботи) та її код (згідно з Національним класифікатором України ДК 003:2010 “Класифікатор професій”)

2320 Вчитель закладу загальної середньої освіти.

2331 Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти.

3310 Вчитель з початкової освіти (з дипломом молодшого спеціаліста).

1.5. Узагальнена назва професії

Вчитель.

1.6. Назви типових посад

Посада педагогічного працівника: вчитель.

1.7. Місце професії (посади, професійної назви роботи) в організаційно-виробничій структурі підприємства (установи, організації)

Робоче місце вчителя може бути розташоване в навчальному, навчально-лабораторному, навчально-виробничому, фізкультурно-

спортивному приміщенні (класне приміщення (клас), навчальний кабінет, лабораторія, лінгафонний кабінет, музичний клас, лаборантська, навчальна майстерня, фізкультурно-спортивна зала, басейн, навчальний тир тощо) закладу загальної середньої освіти (далі – закладу освіти) або визначатися умовами здійснення дистанційного навчання.

Педагогічна діяльність передбачає зайнятість вчителя у приміщенні, що використовується в освітньому процесі, освітню (навчальну та виховну) діяльність за межами будівлі закладу освіти (в тому числі забезпечення дистанційного навчання), методичну, організаційну роботу та іншу педагогічну діяльність, передбачену трудовим договором та/або посадовою інструкцією.

Вчитель безпосередньо підпорядковується керівнику закладу освіти, а також керівнику структурного підрозділу закладу освіти (за його наявності).

1.8. Умови праці

Педагогічна діяльність вчителя пов'язана з підвищеним нервово-емоційним та інтелектуальним навантаженням.

Робочий час і час відпочинку, інші умови праці, оплата праці визначаються законодавством про працю, а також законодавством у сфері освіти.

Режим роботи визначається правилами внутрішнього розпорядку, колективним договором, іншими документами закладу освіти.

1.9. Умови допуску до роботи за професією

Педагогічна освіта, вища освіта та/або професійна кваліфікація.

Вільне володіння державною мовою (для громадян України) або володіння державною мовою в обсязі, достатньому для спілкування (для іноземців та осіб без громадянства).

Моральні якості, які дозволяють виконувати професійні обов'язки (відповідно до частини другої статті 54 Закону України “Про освіту”).

Фізичний та психічний стан здоров'я, що дозволяє виконувати професійні обов'язки. Необхідне проходження обов'язкових профілактичних медичних оглядів.

Необхідне попереднє проходження інструктажів, навчання та перевірки знань з питань охорони праці та безпеки життєдіяльності.

1.10. Документи, що підтверджують професійну та освітню кваліфікацію, її віднесення до рівня Національної рамки кваліфікацій (НРК)

Для професії “Вчитель початкових класів загальної середньої освіти”: диплом фахового молодшого бакалавра (за умови продовження навчання для здобуття повної вищої освіти) (5 рівень НРК),

диплом молодшого бакалавра (молодшого спеціаліста) (5 рівень НРК),

диплом бакалавра (6 рівень НРК),
диплом магістра (спеціаліста) (7 рівень НРК).

Для професії “Вчитель закладу загальної середньої освіти”:
диплом бакалавра (6 рівень НРК),
диплом магістра (спеціаліста) (7 рівень НРК).

Для професії “Вчитель з початкової освіти (з дипломом молодшого спеціаліста)”:

диплом молодшого бакалавра (молодшого спеціаліста) (5 рівень НРК).

Атестаційний лист, сертифікат про проходження добровільної сертифікації педагогічних працівників, інші документи, що підтверджують наявність компетентностей, необхідних для виконання трудових функцій.

2. Навчання та професійний розвиток

2.1. Первинна професійна підготовка (назва кваліфікації)

Для професій “Вчитель початкових класів загальної середньої освіти”, “Вчитель закладу загальної середньої освіти”, “Вчитель з початкової освіти (з дипломом молодшого спеціаліста)” особа може проходити підготовку:

за спеціальностями галузі знань 01 Освіта/Педагогіка;

за спеціальностями інших галузей знань для підготовки здобувачів вищої освіти (із присвоєнням професійної кваліфікації).

Підготовка фахівців може зійтися на таких рівнях освіти: фахова передвища освіта; початковий рівень (короткий цикл) вищої освіти; перший (бакалаврський) рівень вищої освіти; другий (магістерський) рівень вищої освіти.

Присвоєння кваліфікації здійснюється кваліфікаційними центрами або іншими суб’єктами, уповноваженими на це законодавством.

Особи, які не мають досвіду педагогічної діяльності та приймаються на посаду вчителя, протягом першого року роботи проходять педагогічну інтернатуру (за місцем роботи).

2.2. Підвищення кваліфікації з присвоєнням нового рівня освіти (назва кваліфікації)

Законодавством передбачено обов’язкове проведення атестації не рідше ніж один раз на 5 років, за результатами якої визначається відповідність вчителя зайданій посаді, присвоюються кваліфікаційні категорії, педагогічні звання.

Необхідною умовою атестації вчителя є проходження ним підвищення кваліфікації у міжатестаційний період.

Міжатестаційний період визначається законодавством у сфері освіти.

Кваліфікаційні вимоги до вчителів, яким присвоюється певна кваліфікаційна категорія (спеціаліст, спеціаліст другої категорії, спеціаліст першої категорії, спеціаліствищої категорії) визначено Орієнтовним описом професійних компетентностей вчителя відповідно до кваліфікаційних категорій педагогічних працівників (пункт 7 цього Професійного стандарту).

2.3. Підвищення кваліфікації без присвоєння нового рівня освіти (назва кваліфікації)

Підвищення кваліфікації може здійснюватися шляхом неформальної (тренінги, семінари, семінари-практикуми, вебінар, майстер-класи тощо) та інформальної освіти.

3. Основні документи, що регулюють професійну діяльність

Конституція України.

Кодекс законів про працю України.

Закон України “Про освіту”.

Закон України “Про охорону праці”.

Закон України “Про повну загальну середню освіту”.

Постанова Кабінету Міністрів України від 23.12.2015 № 1109 “Про затвердження переліку кваліфікаційних категорій і педагогічних звань педагогічних працівників”.

Розпорядження Кабінету Міністрів України від 14.12.2016 № 988 “Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти “Нова українська школа” на період до 2029 року”.

Наказ Міністерства освіти і науки України від 06.10.2010 № 930 “Про затвердження Типового положення про атестацію педагогічних працівників”, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 14.12.2010 за № 1255/18550.

Наказ Міністерства освіти і науки України від 01.10.2010 № 912 “Про затвердження Концепції розвитку інклюзивного навчання”.

Наказ Міністерства освіти і науки України від 16.07.2018 № 776 “Про затвердження Концепції розвитку педагогічної освіти”.

Концепція національно-патріотичного виховання в системі освіти України, затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 16.06.2015 № 641.

Державні стандарти повної загальної середньої освіти (відповідного рівня).

Освітня програма закладу освіти.

Загальні критерії оцінювання результатів навчання учнів.

4. Загальні компетентності

Умовні позначення	Загальні компетентності
ЗК.01	Здатність діяти відповідально і свідомо на засадах поваги до прав і свобод людини та громадянина; реалізувати свої права і обов'язки; усвідомлювати цінності громадянського суспільства та необхідність його сталого розвитку (громадянська компетентність)
ЗК.02	Здатність до міжособистісної взаємодії, роботи в команді, спілкування з представниками інших професійних груп різного рівня (соціальна компетентність)
ЗК.03	Здатність виявляти повагу та цінувати українську національну культуру, багатоманітність і мультикультурність у суспільстві; здатність до вираження національної культурної ідентичності, творчого самовираження (культурна компетентність)
ЗК.04	Здатність до прийняття ефективних рішень у професійній діяльності та відповідального ставлення до обов'язків, мотивування людей до досягнення спільної мети (лідерська компетентність)
ЗК.05	Здатність до генерування нових ідей, виявлення та розв'язання проблем, ініціативності та підприємливості (підприємницька компетентність)

5. Перелік трудових функцій (професійних компетентностей, що входять до них), умовні позначення

Умовні позначення	Трудові функції	Професійні компетентності (за трудовою дією або групою трудових дій)	Умовні позначення
A	Навчання учнів предметів (інтегрованих курсів)	Мовно-комунікативна компетентність	A1
		Здатність забезпечувати здобуття учнями освіти державною мовою	A1.1
		Здатність забезпечувати (за потреби) здобуття учнями освіти з урахуванням особливостей мовного середовища в закладі освіти (мова відповідного корінного народу або національної меншини України)	A1.2
		Здатність забезпечувати навчання учнів іноземній мові та спілкуватися іноземною мовою у професійному колі (для вчителів іноземної мови)	A1.3
		Здатність формувати і розвивати мовно-комунікативні уміння та навички учнів	A1.4
		Предметно-методична компетентність	A2
		Здатність моделювати зміст навчання відповідно до обов'язкових результатів навчання учнів	A2.1
		Здатність формувати та розвивати в учнів ключові компетентності та уміння, спільні для	A2.2

		всіх компетентностей	
		Здатність здійснювати інтегроване навчання учнів	A2.3
		Здатність добирати і використовувати сучасні та ефективні методики і технології навчання, виховання і розвитку учнів	A2.4
		Здатність розвивати в учнів критичне мислення	A2.5
		Здатність здійснювати оцінювання та моніторинг результатів навчання учнів на засадах компетентнісного підходу	A2.6
		Здатність формувати ціннісні ставлення в учнів	A2.7
		Інформаційно-цифрова компетентність	A3
		Здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, здійснювати пошук і критично оцінювати інформацію, оперувати нею у професійній діяльності	A3.1
		Здатність ефективно використовувати наявні та створювати (за потреби) нові електронні (цифрові) освітні ресурси	A3.2
		Здатність використовувати цифрові технології в освітньому процесі	A3.3
Б	Партнерська взаємодія з учасниками освітнього процесу	Психологічна компетентність	Б1
		Здатність визначати і враховувати в освітньому процесі вікові та інші індивідуальні особливості учнів	Б1.1
		Здатність використовувати стратегії роботи з учнями, які сприяють розвитку їхньої позитивної самооцінки, я-ідентичності	Б1.2
		Здатність формувати мотивацію учнів та організовувати їхню пізнавальну діяльність	Б1.3
		Здатність формувати спільноту учнів, у якій кожен відчуває себе її частиною	Б1.4
		Емоційно-етична компетентність	Б2
		Здатність усвідомлювати особисті відчуття, почуття та емоції, потреби, керувати власними емоційними станами	Б2.1
		Здатність конструктивно та безпечно взаємодіяти з учасниками освітнього процесу	Б2.2
		Здатність усвідомлювати та поціновувати взаємозалежність людей і систем у глобальному світі	Б2.3
		Комpetентність педагогічного партнерства	Б3
		Здатність до суб'єкт-суб'єктної (рівноправної та особистісно зорієнтованої) взаємодії з учнями в освітньому процесі	Б3.1
		Здатність залучати батьків до освітнього процесу на засадах партнерства	Б3.2
		Здатність працювати в команді із залученими фахівцями, асистентами вчителя для надання	Б3.3

		додаткової підтримки особам з особливими освітніми потребами	
В	Участь в організації безпечного та здорового освітнього середовища	Інклюзивна компетентність	B1
		Здатність створювати умови, що забезпечують функціонування інклюзивного освітнього середовища	B1.1
		Здатність до педагогічної підтримки осіб з особливими освітніми потребами	B1.2
		Здатність забезпечувати в освітньому середовищі сприятливі умови для кожного учня, залежно від його індивідуальних потреб, можливостей, здібностей та інтересів	B1.3
		Здоров'язбережувальна компетентність	B2
		Здатність організовувати безпечне освітнє середовище, використовувати здоров'язбережувальні технології під час освітнього процесу	B2.1
		Здатність здійснювати профілактично-просвітницьку роботу з учнями та іншими учасниками освітнього процесу щодо безпеки життедіяльності, санітарії та гігієни	B2.2
		Здатність формувати в учнів культуру здорового та безпечного життя	B2.3
		Здатність зберігати особисте фізичне та психічне здоров'я під час професійної діяльності	B2.4
		Здатність надавати домедичну допомогу учасникам освітнього процесу	B2.5
Г	Управління освітнім процесом	Проектувальна компетентність	B3
		Здатність проектувати осередки навчання, виховання і розвитку учнів	B3.1
		Прогностична компетентність	Г1
		Здатність прогнозувати результати освітнього процесу	Г1.1
		Здатність планувати освітній процес	Г1.2
Д	Безперервний професійний розвиток	Організаційна компетентність	Г2
		Здатність організовувати процес навчання, виховання і розвитку учнів	Г2.1
		Здатність організовувати різні види і форми навчальної та пізнавальної діяльності учнів	Г2.2
		Оцінювано-аналітична компетентність	Г3
		Здатність здійснювати оцінювання результатів навчання учнів	Г3.1
		Здатність аналізувати результати навчання учнів	Г3.2
		Здатність забезпечувати самооцінювання та взаємооцінювання результатів навчання учнів	Г3.3
		Інноваційна компетентність	Д1
		Здатність застосовувати наукові методи пізнання в освітньому процесі	Д1.1

	Здатність використовувати інновації у професійній діяльності	Д1.2
	Здатність застосовувати різноманітні підходи до розв'язання проблем у педагогічній діяльності	Д1.3
	Здатність до навчання впродовж життя	Д2
	Здатність визначати умови та ресурси професійного розвитку впродовж життя	Д2.1
	Здатність взаємодіяти з іншими вчителями на засадах партнерства та підтримки (у рамках наставництва, супервізії тощо)	Д2.2
	Рефлексивна компетентність	Д3
	Здатність здійснювати моніторинг власної педагогічної діяльності і визначати індивідуальні професійні потреби	Д3.1

6. Опис трудових функцій (трудові функції; предмети і засоби праці (обладнання, устаткування, матеріали, продукти, інструмент (за потреби); професійні компетентності (за трудовою дією або групою трудових дій), знання, уміння та навички)

Трудові функції	Предмети та засоби праці	Професійні компетентності	Знання	Уміння та навички
A. Навчання учнів предметів (інтегрованих курсів)	Меблі та канцелярське приладдя, персональний комп'ютер (ноутбук), проектор, принтер, сканер, інші засоби оргтехніки; електронні освітні платформи, електронні (цифрові) освітні ресурси, освітні програми, модельні навчальні програми, навчальні програми,	A1. Мовно-комунікативна компетентність		
		A1.1 Здатність забезпечувати здобуття учнями освіти державною мовою	A1.1.31. Норми і стилі української літературної мови, використання усного та писемного мовлення A1.1.32. Інтонаційні та позамовні засоби виразності мовлення	A1.1.У1. Під час виконання службових обов'язків здійснювати усну та письмову комунікацію державною мовою A1.1.У2. Застосовувати прийоми та методи збагачення мовлення учнів для висловлення ними думок, почуттів і ставлень, сприяння мовній творчості учнів
		A1.2. Здатність забезпечувати (за потреби) здобуття учнями освіти з урахуванням особливостей мовного середовища в закладі освіти (мова відповідного корінного народу або національної меншини України)	A1.2.31. Умови реалізації права вивчати мову/права на навчання мовою корінного народу чи національної меншини України відповідно до законодавства A1.2.32. Особливості вивчення мови/навчання мовою корінного народу або національної меншини України (у тому числі офіційних мов Європейського Союзу)	A1.2.У1. Враховувати особливості вивчення мови/навчання мовою корінного народу чи національних меншин України (у тому числі офіційних мов Європейського Союзу) під час навчання предметів (інтегрованих курсів) A1.2.У2. Використовувати мовний, мовленнєвий та культурний досвід учнів, які належать до корінних народів або національних меншин України, у процесі здобуття ними освіти
		A1.3. Здатність забезпечувати навчання	A1.3.31. Знання іноземної мови та її функціональних особливостей,	A1.3.У1. Зрозуміло висловлювати іноземною мовою власні думки,

	підручники, посібники, рекомендації, засоби наочності, педагогічні програмні засоби	учнів іноземній мові та спілкуватися іноземною мовою у професійному колі (для вчителів іноземної мови)	необхідних для ефективного спілкування	бажання, наміри, а також пояснювати свої дії в освітньому процесі, професійному спілкуванні; сприяти опануванню учнями іноземної мови для вирішення комунікативних завдань у життєвих ситуаціях
		A1.4. Здатність формувати і розвивати мовно-комунікативні уміння та навички учнів	A1.4.31. Стратегії комунікації з учасниками освітнього процесу	A1.4.У1. Формувати в учнів здатність до взаєморозуміння, міжособистісної взаємодії засобами активної та пасивної комунікації
A2. Предметно-методична компетентність				
	A2.1. Здатність моделювати зміст навчання відповідно до обов'язкових результатів навчання учнів	A2.1.31. Вимоги до результатів навчання за державними стандартами освіти, типовими освітніми програмами A2.1.32. Грунтовні знання освітньої галузі/навчального предмета (інтегрованого курсу) і можливостей її/його інтеграції з іншими освітніми галузями/навчальними предметами (інтегрованими курсами) A2.1.33. Методики і технології моделювання змісту навчання	A2.1.У1. Визначати предметний зміст і послідовність його опрацювання з урахуванням вимог державного стандарту освіти, типових освітніх програм, попередніх результатів навчання учнів, їх освітніх потреб A2.1.У2. Формувати в учнів уявлення про освітню галузь/навчальний предмет (інтегрований курс) на основі сучасних наукових досягнень A2.1.У3. Застосовувати сучасні методики і технології моделювання змісту навчання учнів предметів (інтегрованих курсів)	
	A2.2. Здатність формувати та розвивати в учнів ключові компетентності та уміння, спільні для всіх компетентностей	A2.2.31. Ключові компетентності учнів та уміння, спільні для всіх компетентностей, відповідно до державних стандартів освіти A2.2.32. Вимоги до обов'язкових результатів навчання учнів і рівнів	A2.2.У1. Розвивати в учнів ключові компетентності та уміння, спільні для всіх компетентностей; формувати готовність до їх застосування у позанавчальній діяльності	

		сформованості іхніх компетентностей (відповідно до освітньої галузі)	
A2.3.	Здатність здійснювати інтегроване навчання учнів	A2.3.31. Види інтеграції в навчанні, підходи до інтегрованого навчання учнів	A2.3.У1. Застосовувати міжпредметні зв'язки та інтеграцію змісту різних освітніх галузей, навчальних предметів (інтегрованих курсів) під час підготовки та проведення навчальних занять A2.3.У2. Формувати в учнів розуміння природних зв'язків різних процесів, уміння вирішувати практичні завдання, що вимагають синтезу знань з різних освітніх галузей; розвивати в учнів системне мислення
A2.4.	Здатність добирати і використовувати сучасні та ефективні методики і технології навчання, виховання і розвитку учнів	A2.4.31. Formи, методи та засоби навчання, виховання і розвитку учнів різних вікових груп засобами освітньої галузі, навчального предмета (інтегрованого курсу) A2.4.32. Технології навчання, виховання і розвитку учнів засобами освітньої галузі/навчального предмета (інтегрованого курсу) A2.4.33. Зміст і особливості технологій і методик особистісно зорієнтованого, компетентнісного та інтегрованого навчання, виховання і розвитку учнів	A2.4.У1. Добирати доцільні форми, методи та засоби навчання відповідно до мети і завдань навчального заняття, вікових та інших індивідуальних особливостей учнів A2.4.У2. Застосовувати інноваційні технології навчання освітньої галузі/предметів (інтегрованих курсів) A2.4.У3. Упроваджувати технології та методики особистісно зорієнтованого, компетентнісного та інтегрованого навчання, виховання і розвитку учнів
A2.5.	Здатність розвивати в учнів критичне мислення	A2.5.31. Технології розвитку критичного мислення учнів	A2.5.У1. Формувати в учнів уміння аналізувати, обґрунтовувати, доводити

			<p>власну думку, ставити запитання, висувати власні припущення, розрізняти факти і здогади, узагальнювати інформацію</p> <p>A2.5.Y2. Застосовувати технології розвитку в учнів критичного мислення для розуміння себе, своїх цінностей та потреб, здатності до осмислення власних рішень та їх наслідків, навичок рефлексії</p> <p>A2.5.Y3. Розвивати в учнів здатність протистояти інформаційному тиску, усвідомлювати маніпуляції</p>
	A2.6. Здатність здійснювати оцінювання та моніторинг результатів навчання учнів на засадах компетентнісного підходу	A2.6.31. Компетентнісний підхід до оцінювання результатів навчання учнів	A2.6.Y1. Оцінювати результати навчання учнів і здійснювати їх моніторинг на засадах компетентнісного підходу
	A2.7. Здатність формувати ціннісні ставлення в учнів	A2.7.31. Підходи до формування ціннісних ставлень учнів	A2.7.Y1. Формувати ціннісні ставлення в учнів у процесі їхнього навчання, виховання і розвитку
A3. Інформаційно-цифрова компетентність			
	A3.1. Здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, здійснювати пошук і критично оцінювати інформацію, оперувати нею у професійній діяльності	<p>A3.1.31. Функціональна грамотність у використанні цифрових пристройів, їх базового програмного забезпечення, онлайн-сервісів мережі Інтернет</p> <p>A3.1.32. Правила критичного оцінювання інформації та критерії медіаграмотності</p>	<p>A3.1.Y1. Використовувати цифрові пристрої, їх базове програмне забезпечення; працювати з операційними системами, онлайн-сервісами, застосунками, файлами, мережею Інтернет</p> <p>A3.1.Y2. Критично оцінювати достовірність, надійність</p>

		<p>A3.1.33. Цифрові середовища, професійні онлайн спільноти та електронні (цифрові) ресурси для безперервного професійного розвитку впродовж життя</p> <p>A3.1.34. Вимоги законодавства щодо академічної добросердечності та використання об'єктів авторського права, мережевий етикет у професійній діяльності</p> <p>A3.1.35. Правила безпеки в цифровому середовищі, наслідки впливу цифрової інформації на людину</p>	<p>інформаційних джерел, вплив інформації на свідомість і розвиток учнів, на прийняття рішень</p> <p>A3.1.У3. Використовувати відкриті електронні (цифрові) освітні ресурси педагогічного спрямування для професійного розвитку та обміну педагогічним досвідом, створювати та наповнювати власне е-портфоліо</p> <p>A3.1.У4. Уникати небезпек в інформаційному просторі; забезпечувати захист і збереження персональних даних (власних персональних даних, а також персональних даних інших осіб, якщо вони використовуються вчителем у професійній діяльності)</p>	
		<p>A3.2. Здатність ефективно використовувати наявні та створювати (за потреби) нові електронні (цифрові) освітні ресурси</p>	<p>A3.2.31. Класифікація електронних (цифрових) освітніх ресурсів та їх призначення, ознаки електронного (цифрового) освітнього середовища</p> <p>A3.2.32. Правила зміни, модифікації відкритих електронних (цифрових) освітніх ресурсів, створення нових електронних (цифрових) освітніх ресурсів та їх спільноговикористання</p> <p>A3.2.33. Підходи до захисту електронних (цифрових) освітніх ресурсів, механізм захисту власних авторських прав</p>	<p>A3.2.У1. Добирати електронні (цифрові) освітні ресурси, оцінювати їх ефективність для досягнення навчальних цілей відповідно до умов навчання, вікових особливостей, рівня підготовки та потреб учнів</p> <p>A3.2.У2. Модифікувати, редагувати, комбінувати існуючі електронні (цифрові) освітні ресурси; створювати (за потреби) особисто або спільно з іншими особами нові електронні (цифрові) електронні (цифрові) освітні ресурси; впорядковувати ресурси і надавати до них доступ учасникам освітнього процесу</p>

			A3.2.У3. Дотримуватись академічної добробачності під час створення та використання електронних (цифрових) освітніх ресурсів, вимог законодавства щодо охорони авторського права, а також здійснювати заходи щодо захисту власних авторських прав
	A3.3. Здатність використовувати цифрові технології в освітньому процесі	<p>A3.3.31. Підходи до організації освітнього процесу з використанням цифрових технологій (у тому числі дистанційного навчання), умови організації цифрових робочих місць</p> <p>A3.3.32. Цифрові технології та електронні (цифрові) освітні ресурси для навчання учнів предметів (інтегрованих курсів), оцінювання та моніторингу результатів навчання учнів та організації їхнього самоконтролю, відстеження прогресу учнів у навчанні (ежурнали, електронні форми оцінювання, у тому числі рівнів сформованості компетентностей, е-портфоліо тощо)</p>	<p>A3.3.У1. Використовувати безпечне освітнє електронне (цифрове) освітнє середовище для організації та управління освітнім процесом (у тому числі під час дистанційного навчання), організації групової взаємодії, зворотного зв'язку, спільного створення електронних (цифрових) освітніх ресурсів</p> <p>A3.3.У2. Аналізувати та інтерпретувати в електронному (цифровому) середовищі інформацію про активність і ефективність навчальної діяльності учнів; реалізовувати стратегії оцінювання за допомогою цифрових сервісів; добирати цифрові інструменти оцінювання, критично аналізувати доцільність їх використання</p>

Б. Партерська взаємодія з учасниками освітнього процесу	Персональний комп'ютер (ноутбук), інші засоби оргтехніки; програми та цифрові сервіси для спілкування та прийняття спільніх рішень (мессенджери, соціальні мережі, спільні календарі, опитувальники тощо), підручники та посібники, засоби наочності, педагогічні програмні засоби	Б1. Психологічна компетентність		
		Б1.1. Здатність визначати і враховувати в освітньому процесі вікові та інші індивідуальні особливості учнів	Б1.1.31. Індивідуальні особливості учнів (вік, здібності, інтереси, потреби, мотивація, можливості, досвід тощо), їх вплив на засвоєння навчального матеріалу та успішну соціалізацію	Б1.1.У1. Планувати і здійснювати освітній процес з урахуванням вікових та інших особливостей учнів (їх здібностей, інтересів, потреб, мотивації, можливостей і досвіду) Б1.1.У2. Складати (брати участь у складанні) індивідуальну програму розвитку та/або індивідуальний навчальний план учня (за потреби), іншим чином сприяти формуванню індивідуальної освітньої траєкторії учнів
		Б1.2. Здатність використовувати стратегії роботи з учнями, які сприяють розвитку їхньої позитивної самооцінки, я-ідентичності	Б1.2.31. Основні види самооцінки учнів (занижена, завищена, адекватна) та їх прояви Б1.2.32. Основні умови формування позитивної самооцінки учнів Б1.2.33. Основні стратегії, що сприяють формуванню позитивної самооцінки учнів	Б1.2.У1. Визначати прояви завищеної чи заниженої самооцінки учнів з метою її коригування Б1.2.У2. Створювати умови формування позитивної самооцінки учнів Б1.2.У3. Використовувати основні стратегії роботи з учнями, що сприяють формуванню їхньої позитивної самооцінки
		Б1.3. Здатність формувати мотивацію учнів та організовувати їхню пізнавальну діяльність	Б1.3.31. Види пізнавальної діяльності учнів Б1.3.32. Основні умови формування мотивації учнів до навчання	Б1.3.У1. Застосовувати методи роботи, навчальні матеріали та завдання для розвитку пізнавальної діяльності учнів Б1.3.У2. Створювати умови формування мотивації учнів до навчання
Б1.4. Здатність формувати		Б1.4.31. Основні стратегії,		Б1.4.У1. Використовувати стратегії, що

		спільноту учнів, у якій кожен відчуває себе її частиною	спрямовані на посилення взаємодії учнів (створення правил класу, кооперативні форми навчання, проектний підхід тощо)	заохочують учнів до ефективної взаємодії
		Б2. Емоційно-етична компетентність		
		Б2.1. Здатність усвідомлювати особисті відчуття, почуття та емоції, потреби, керувати власними емоційними станами	Б2.1.31. Різновиди та інтенсивність почуттів та емоцій, причини їх появи Б2.1.32. Сучасні форми, методи, технології та засоби навчання, що сприяють розвитку власної уваги, саморегуляції, подолання стресу, керування емоціями, порозумінню	Б2.1.У1. Використовувати способи самозбереження психічного здоров'я, запобігання професійному вигоранню, управління власними емоціями Б2.1.У2. Конструктивно реагувати на стрес, конфліктні ситуації, сприяти порозумінню Б2.1.У3. Застосовувати в освітньому процесі практики концентрації уваги, усвідомленого емоційного реагування
		Б2.2. Здатність конструктивно та безпечно взаємодіяти з учасниками освітнього процесу	Б2.2.31. Методи ведення діалогу та полілогу, усвідомленого та емпатичного слухання, ненасильницької та безконфліктної комунікації; культура діалогу	Б2.2.У1. Організовувати діалог і полілог з учнями та іншими учасниками освітнього процесу, поважаючи права людини та суспільні цінності Б2.2.У2. Застосовувати в обговоренні освітніх, соціальних і життєвих проблем методики усвідомленого та емпатичного слухання, ненасильницької та безконфліктної комунікації; запобігати конфліктам в освітньому процесі
		Б2.3. Здатність усвідомлювати та поціновувати взаємозалежність людей і	Б2.3.31. Розмаїття та унікальність різних культур у суспільстві, відмінності між людьми, стратегії попередження, подолання і	Б2.3.У1. Взаємодіяти, враховуючи культурні та особистісні відмінності співрозмовників, принципи недискримінації та поваги до

	систем у глобальному світі	<p>трансформації конфліктів</p> <p>Б2.3.32. Зміст основних актів міжнародного та національного законодавства щодо прав людини і дитини, цілей сталого розвитку</p>	<p>відмінностей, а також дотримуючись етики спілкування</p> <p>Б2.3.У2. Застосовувати основні стратегії поведінки щодо захисту власних прав, а також захисту учнів під час освітнього процесу</p> <p>Б2.3.У3. Ураховувати в освітньому процесі підходи, визначені цілями сталого розвитку; розкривати потенціал учасників освітнього процесу для креативних колективних рішень щодо подолання проблем, які впливають на колектив закладу освіти, місцеву громаду, глобальну спільноту</p>
Б3. Компетентність педагогічного партнерства			
	Б3.1. Здатність до суб'єкт-суб'єктної (рівноправної та особистісно зорієнтованої) взаємодії з учнями в освітньому процесі	<p>Б3.1.31. Переваги та основні етапи формування суб'єкт-суб'єктних відносин між вчителем і учнем</p> <p>Б3.1.33. Основні ролі вчителя у професійній діяльності</p>	<p>Б3.1.У1. Застосовувати механізми реалізації суб'єкт-суб'єктних відносин між вчителем і учнем</p> <p>Б3.1.У2. Застосовувати для забезпечення суб'єкт-суб'єктного підходу в педагогічній діяльності навички координації та стимулювання навчально-пізнавальної діяльності учнів, підтримування їх праґнення до саморозвитку, розкриття їх здібностей і пізнавальних можливостей</p>
	Б3.2. Здатність залучати батьків до освітнього процесу на засадах партнерства	<p>Б3.2.31. Основні форми та засоби визначення запитів та очікувань батьків</p> <p>Б3.2.32. Основні форми конструктивної взаємодії з батьками</p>	<p>Б3.2.У1. Визначати і враховувати запити і очікування батьків щодо навчання своїх дітей, участі в освітньому процесі</p> <p>Б3.2.У2. Залучати батьків до участі в</p>

			в інтересах учнів	освітньому процесі, а також до прийняття рішень, що стосуються навчання, виховання і розвитку учнів Б3.2.У3. Співпрацювати з батьками як членами команди психолого-педагогічного супроводу учня з особливими освітніми потребами
		Б3.3. Здатність працювати в команді із залученими фахівцями, асистентами вчителя для надання додаткової підтримки особам з особливими освітніми потребами	Б3.3.31. Основні принципи командної взаємодії Б3.3.32. Основні завдання членів команди психолого-педагогічного супроводу осіб з особливими освітніми потребами	Б3.3.У1. Організовувати співпрацю із залученими фахівцями на основі принципів командної взаємодії Б3.3.У2. Співпрацювати із залученими фахівцями у процесі розроблення та реалізації індивідуальної програми розвитку, індивідуального навчального плану для осіб з особливими освітніми потребами (за потреби)
В. Участь в організації безпечного та здорового освітнього середовища	Персональний комп'ютер (ноутбук), інші засоби оргтехніки; обладнання для осередків навчання, виховання і розвитку в закладі освіти, розумні пристосування; рекомендації, акти	B1. Інклюзивна компетентність	<p>B1.1. Здатність створювати умови, що забезпечують функціонування інклюзивного освітнього середовища</p> <p>В1.1.31. Інструменти забезпечення інклюзивного навчання (інклюзивна культура, інклюзивна політика, інклюзивна практика тощо) В1.1.32. Принципи і стратегії універсального дизайну в сфері освіти і розумного пристосування</p> <p>B1.2. Здатність до педагогічної підтримки осіб з особливими освітніми потребами</p> <p>В1.2.31. Принципи, форми та методи ефективної підтримки осіб з особливими освітніми потребами В1.2.32. Види адаптацій/модифікацій в освітньому</p>	<p>B1.1.У1. Використовувати інструменти забезпечення інклюзивного навчання в освітньому процесі В1.1.У2. Застосовувати принципи і стратегії універсального дизайну в сфері освіти і розумного пристосування для забезпечення доступності (фізичної, інформаційної тощо) здобуття освіти</p> <p>B1.2.У1. Забезпечувати педагогічну підтримку осіб з особливими освітніми потребами В1.2.У2. Здійснювати необхідні адаптації/модифікації в освітньому</p>

	<p>законодавства, посібники та інші матеріали щодо правил безпеки життедіяльності, санітарних правил і норм в закладах освіти, протиепідемічних правил, норм щодо доступності шкільних будівель і споруд, правил запобігання та протидії насильству та булінгу (цькуванню) в закладі освіти, засоби пожежогасіння, аптечка, індивідуальні засоби звукового інформування про небезпеку</p>	<p>B1.3. Здатність забезпечувати в освітньому середовищі сприятливі умови для кожного учня, залежно від його індивідуальних потреб, можливостей, здібностей та інтересів</p>	<p>процесі, зумовлених особливими освітніми потребами учнів</p> <p>B1.3.31. Технології індивідуального та диференційованого навчання B1.3.32. Способи виявлення здібностей, інтересів, реальних навчальних можливостей учнів B1.3.33. Середовище як чинник розвитку особистості учнів</p>	<p>процесі відповідно до особливих освітніх потреб учнів</p> <p>B1.3.У1. Організовувати процеси навчання виховання і розвитку учнів з урахуванням їхніх потреб, здібностей і реальних навчальних можливостей B1.3.У2. Використовувати в роботі з учнями матеріали, пристрой та обладнання (за потреби) для задоволення їхніх індивідуальних потреб у навчанні, особистісному та фізичному розвитку B1.3.У3. Організовувати освітній простір безпечно та з урахуванням особливостей, потреб і можливостей учнів</p>
		<p>B2. Здоров'язбережувальна компетентність</p> <p>B2.1. Здатність організовувати безпечне освітнє середовище, використовувати здоров'язбережувальні технології під час освітнього процесу</p>	<p>B2.1.31. Ознаки безпечної освітнього середовища B2.1.32. Основи безпеки життедіяльності, санітарії та гігієни B2.1.33. Види та прояви насильства, булінгу (цькування), правила запобігання та протидії їм</p>	<p>B2.1.У1. Організовувати освітнє середовище з урахуванням правил безпеки життедіяльності, санітарних правил і норм, протиепідемічних правил B2.1.У2. Вживати заходів щодо запобігання та протидії булінгу, різним проявам насильства серед учнів та інших учасників освітнього процесу</p>
		<p>B2.2. Здатність здійснювати профілактично-просвітницьку роботу з учнями та іншими</p>	<p>B2.2.31. Засади профілактично-просвітницької роботи щодо безпеки життедіяльності, санітарії та гігієни B2.2.32. Особливості профілактики інфекційних і неінфекційних</p>	<p>B2.2.У1. Проводити профілактичні заходи, спрямовані на збереження та зміцнення здоров'я учнів B2.2.У2. Забезпечувати дотримання учнями вимог безпеки життедіяльності,</p>

		<p>учасниками освітнього процесу щодо безпеки життедіяльності, санітарії та гігієни</p> <p>B2.3. Здатність формувати в учнів культуру здорового та безпечного життя</p> <p>B2.4. Здатність зберігати особисте фізичне та психічне здоров'я під час професійної діяльності</p> <p>B2.5. Здатність надавати домедичну допомогу учасникам освітнього процесу</p>	<p>захворювань, запобігання поширенню серед учнів звичок, небезпечних для їх здоров'я</p> <p>B2.2.33. Засади збереження психічного здоров'я в освітньому середовищі</p> <p>B2.3.31. Вплив освітнього процесу на спосіб життя і здоров'я учнів</p> <p>B2.3.32. Методики і технології формування культури здорового та безпечного способів життя учнів</p> <p>B2.4.31. Взаємозв'язок організму людини з природним, техногенним і соціальним оточенням</p> <p>B2.4.32. Засади здорового способу життя</p> <p>B2.4.33. Вплив професійної діяльності на здоров'я та прийоми збереження особистого здоров'я у професійній діяльності</p> <p>B2.5.31. Зовнішні ознаки погіршення фізичного стану людини</p> <p>B2.5.32. Правила надання домедичної допомоги</p>	<p>санітарії та гігієни</p> <p>B2.2.У3. Створювати умови для збереження психічного здоров'я учнів</p> <p>B2.3.У1. Використовувати методики, що зменшують вплив стресогенних факторів на здоров'я учнів</p> <p>B2.3.У2. Планувати освітній процес з урахуванням принципів здорового та безпечного способів життя</p> <p>B2.3.У3. Використовувати методики і технології організації активного та безпечного дозвілля учнів</p> <p>B2.3.У4. Формувати в учнів навички здорового та безпечного способів життя</p> <p>B2.4.У1. Дотримуватись у професійній діяльності санітарних правил і норм</p> <p>B2.4.У2. Здійснювати профілактичні заходи із збереження особистого фізичного та психічного здоров'я під час професійної діяльності</p> <p>B2.4.У3. Використовувати методики зміцнення здоров'я та запобігання захворюванням</p> <p>B2.5.У1. Надавати домедичну допомогу учасникам освітнього процесу (за потреби)</p>
--	--	---	--	--

B3. Проектувальна компетентність			
	<p>B3.1. Здатність проектувати осередки навчання, виховання і розвитку учнів</p>	<p>B3.1.31. Вимоги до змістового наповнення освітнього середовища</p> <p>B3.1.32. Перелік обладнання, необхідного для забезпечення викладання навчальних предметів (інтегрованих курсів), їх інтеграції</p>	<p>B3.1.U1. Розміщувати та використовувати дидактичні матеріали та обладнання в навчальному приміщенні з урахуванням їх актуальності, доцільності, функційності, естетичної привабливості, а також індивідуальних освітніх потреб учнів</p> <p>B3.1.U2. Використовувати фізичний, інформаційний простори навчальних та інших приміщень закладу освіти як освітній ресурс</p> <p>B3.1.U3. Проектувати осередки навчання, виховання і розвитку в навчальному приміщенні (на території закладу освіти) спільно з учнями, зважаючи на їхні вікові особливості, інтереси та потреби</p>
Г. Управління освітнім процесом	Персональний комп'ютер (ноутбук), інші засоби оргтехніки; освітні	Г1. Прогностична компетентність	
		<p>Г1.1. Здатність прогнозувати результати освітнього процесу</p>	<p>Г1.1.31. Методики педагогічного прогнозування</p> <p>Г1.1.U1. Формулювати цілі освітнього процесу на основі прогностичних методів планування</p>

<p>програми, модельні навчальні програми, навчальні програми, підручники, посібники, рекомендації, засоби наочності, педагогічні програмні засоби;</p> <p>електронні освітні платформи, електронні (цифрові) освітні ресурси</p>	<p>Г1.2. Здатність планувати освітній процес</p>	<p>Г1.2.31. Види та етапи планування освітнього процесу Г1.2.32. Зміст модельних навчальних програм з відповідних навчальних предметів (інтегрованих курсів). Г1.2.33. Вимоги до навчальних програм</p>	<p>Г1.2.У1. Здійснювати різні види планування освітнього процесу на різних його етапах залежно від поставленої мети, індивідуальних особливостей учнів, особливостей діяльності закладу освіти Г1.2.У2. Планувати навчальні заняття на основі модельних навчальних програм, навчальних програм, затверджених педагогічною радою закладу освіти Г1.2.У3. Розробляти навчальні програми на основі модельних навчальних програм (за потреби)</p>
Г2. Організаційна компетентність			
	<p>Г2.1. Здатність організовувати процес навчання, виховання і розвитку учнів</p>	<p>Г2.1.31. Вимоги законодавства щодо організації освітнього процесу</p>	<p>Г2.1.У1. Організовувати освітній процес відповідно до вимог законодавства</p>
	<p>Г2.2. Здатність організовувати різні види і форми навчальної та пізнавальної діяльності учнів</p>	<p>Г2.2.31. Форми організації освітнього процесу, види і форми навчальної та пізнавальної діяльності учнів</p>	<p>Г2.2.У1. Організовувати навчальні заняття різних типів Г2.2.У2. Застосовувати різні види і форми організації навчально-пізнавальної діяльності учнів Г2.2.У3. Раціонально використовувати навчальний час</p>
Г3. Оцінюванально-аналітична компетентність			
	<p>Г3.1. Здатність здійснювати оцінювання результатів навчання учнів</p>	<p>Г3.1.31. Види оцінювання результатів навчання учнів (формульне, поточне, підсумкове тощо)</p>	<p>Г3.1.У1. Застосовувати різні форми оцінювання результатів навчання учнів Г3.1.У2. Застосовувати до різних видів оцінювання відповідну методику та</p>

		<p>Г3.1.32. Форми оцінювання (усна, письмова, цифрова, графічна, практична тощо)</p> <p>Г3.1.33. Методики здійснення формувального, поточного, підсумкового оцінювання</p> <p>Г3.1.34. Способи фіксації результатів педагогічних спостережень</p> <p>Г3.1.35. Критерії та рекомендації щодо оцінювання результатів навчання учнів</p> <p>Г3.1.36. Етичні принципи та вимоги законодавства щодо академічної доброчесності під час оцінювання результатів навчання учнів, механізми її забезпечення</p>	<p>шкалу</p> <p>Г3.1.У3. Дотримуватися визначених законодавством критеріїв оцінювання результатів навчання учнів</p> <p>Г3.1.У4. Розробляти критерії оцінювання різних видів навчальної діяльності</p> <p>Г3.1.У5. Встановлювати та фіксувати результати навчання учнів, на їхній основі визначати індивідуальну освітню траєкторію (за потреби)</p> <p>Г3.1.У6. Дотримуватися академічної доброчесності під час оцінювання результатів навчання учнів</p> <p>Г3.1.У7. Забезпечувати дотримання учнями академічної доброчесності під час здобуття освіти</p>
		<p>Г3.2. Здатність аналізувати результати навчання учнів</p>	<p>Г3.2.31. Методи і прийоми здійснення аналізу та рефлексії навчальної діяльності учнів та її результативності</p>
		<p>Г3.3. Здатність забезпечувати самооцінювання та взаємооцінювання результатів навчання учнів</p>	<p>Г3.3.31. Методи та прийоми, методики і технології здійснення самооцінювання та взаємооцінювання учнями результатів їхнього навчання</p>
Д.	Персональний	Д1. Інноваційна компетентність	

Безперервний професійний розвиток	комп'ютер (ноутбук), інші засоби оргтехніки; підручники, посібники, рекомендації, засоби наочності, педагогічні програмні засоби; бази даних програм підвищення кваліфікації; електронні (цифрові) освітні ресурси	Д1.1. Здатність застосовувати наукові методи пізнання в освітньому процесі	Д1.1.31. Наукові методи, рівні та форми пізнання	Д1.1.У1. Застосовувати в педагогічній діяльності наукові методи пізнання, спостерігати, аналізувати, формулювати гіпотези, збирати дані, проводити експерименти, аналізувати та інтерпретувати результати, створювати моделі та визначати їхню дієвість
		Д1.2. Здатність використовувати інновації у професійній діяльності	Д1.2.31. Освітні інновації, їхні характеристики Д1.2.32. Особливості організації інноваційної педагогічної діяльності	Д1.2.У1. Аналізувати інформацію щодо освітніх інновацій, умов їхнього впровадження Д1.2.У2. Інтегрувати інновації у власну педагогічну практику, адаптувати їх до різних умов освітнього процесу та сучасних вимог до педагогічної діяльності з урахуванням особливостей діяльності закладу освіти, індивідуальних потреб учнів
		Д1.3. Здатність застосовувати різноманітні підходи до розв'язання проблем у педагогічній діяльності	Д1.3.31. Методи виявлення проблем у педагогічній діяльності, визначення характеру та причин їх появи Д1.3.32. Методи роботи з різними джерелами інформації з метою розв'язання проблем і запобігання їм	Д1.3.У1. Аналізувати різноманітні підходи до розв'язання проблем у педагогічній діяльності і запобігання їм Д1.3.У2. Збирати, систематизувати і використовувати інформацію, що є важливою для розв'язання проблем і запобігання їм
		Д2. Здатність до навчання впродовж життя		Д2.1.31. Особливості організації різних форм і видів професійного розвитку вчителів (інтернатури, курсів навчання за освітньою
		Д2.1. Здатність визначати умови та ресурси професійного розвитку впродовж життя	Д2.1.У1. Аналізувати можливості особистого професійного розвитку з урахуванням умов педагогічної діяльності, індивідуальних професійних	

		<p>програмою, тренінгів, вебінарів, супервізії тощо)</p> <p>Д2.1.32. Умови професійного розвитку вчителів</p> <p>Д2.1.33. Напрями діяльності професійних спільнот і асоціацій вчителів</p>	<p>потреб</p> <p>Д2.1.У2. Аналізувати пропозиції різних суб'єктів освітньої діяльності, які забезпечують професійний розвиток вчителя (щодо спроможності надавати якісні освітні послуги)</p> <p>Д2.1.У3. Визначати оптимальні зміст і форми професійного розвитку, критерії результативності власного навчання</p> <p>Д2.1.У4. Планувати професійний розвиток для досягнення його стратегічних і операційних цілей</p> <p>Д2.1.У5. Визначати ефективні форми взаємодії з професійними спільнотами (у тому числі з громадськими організаціями вчителів)</p> <p>Д2.1.У6. Активно долучатися до діяльності професійних спільнот</p>
	<p>Д2.2. Здатність взаємодіяти з іншими вчителями на засадах партнерства та підтримки (у рамках наставництва, супервізії тощо)</p>	<p>Д2.2.31. Особливості організації різних форм професійної підтримки та допомоги вчителям (наставництво, супервізія тощо)</p>	<p>Д2.2.У1. На основі визначених професійних потреб і запитів учителів забезпечувати їх підтримку в організації освітнього процесу, набутті (вдосконаленні) ними педагогічної майстерності, самооцінюванні професійної діяльності</p> <p>Д2.2.У2. Взаємодіяти з іншими вчителями на засадах партнерства і підтримки</p>
Д3. Рефлексивна компетентність			
	Д3.1. Здатність	Д3.1.31. Механізм моніторингу	Д3.1.У1. Здійснювати моніторинг

		<p>здійснювати моніторинг власної педагогічної діяльності і визначати індивідуальні професійні потреби</p>	<p>професійної діяльності вчителя</p> <p>Д3.1.32. Загальні та професійні компетентності вчителя</p> <p>Д3.1.33. Вимоги до професійної діяльності вчителя з урахуванням змін в освітній політиці, змісті освіти</p> <p>Д3.1.34. Особливості діяльності закладу освіти, учнівського колективу</p>	<p>власної педагогічної діяльності</p> <p>Д3.1.У2. Визначати відповідність власних професійних компетентностей чинним вимогам</p> <p>Д3.1.У3. Ураховувати у власному професійному розвитку зміни в системі освіти, її законодавчому забезпеченні, в діяльності закладу освіти, учнівському колективі</p>
--	--	--	---	--

7. Орієнтовний опис професійних компетентностей вчителя відповідно до кваліфікаційних категорій педагогічних працівників

Професійна компетентність	Кваліфікаційні категорії педагогічних працівників			
	Спеціаліст	Спеціаліст другої категорії	Спеціаліст першої категорії	Спеціаліст вищої категорії
A1. Мовно-комунікативна компетентність				
A1.1. Здатність до спілкування державною мовою	Вільно спілкується державною мовою на професійну тематику, використовуючи сучасну термінологію та систему понять; влучно застосовує інтонаційні та позамовні засоби виразності мовлення; аргументовано висловлює власні думки державною мовою; вичерпно та чітко відповідає на запитання учнів про різні аспекти навчального матеріалу			
A1.2. Здатність забезпечувати (за потреби) здобуття учнями освіти з урахуванням особливостей мовного середовища в закладі освіти (мова відповідного корінного народу або національної меншини України)	Розробляє навчальні матеріали та викладає навчальні предмети (інтегровані курси) з урахуванням особливостей мовного і культурного досвіду учнів, які належать до корінних народів або національних меншин України (у тому числі таких, що здобувають освіту офіційними мовами Європейського Союзу)			

A1.3. Здатність забезпечувати навчання учнів іноземної мовою та спілкуватися іноземною мовою у професійному колі (для вчителів іноземної мови)	Вчитель іноземної мови має рівень володіння іноземною мовою B2/C1 відповідно до глобальної шкали Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти; застосовує ефективні підходи і стратегії розвитку комунікативних умінь учнів з іноземної мови			
A1.4. Здатність формувати і розвивати мовно-комунікативні уміння та навички учнів	Використовує мовні засоби для пояснення учням навчального матеріалу, постановки проблемних питань, відповідей на запитання; застосовує мову та мовні засоби як інструмент мотивації учнів до пізнання навколишнього світу			
A2. Предметно-методична компетентність				
A2.1. Здатність моделювати зміст навчання відповідно до обов'язкових результатів навчання учнів	<p>Знає законодавчі вимоги щодо змісту повної загальної середньої освіти відповідного рівня та форм організації освітнього процесу (державні стандарти, типові освітні програми, модельні навчальні програми)</p> <p>Демонструє академічні знання з освітньої галузі/навчального предмета (інтегрованого курсу) і володіння методиками і технологіями моделювання змісту навчання відповідно до обов'язкових результатів навчання учнів</p>	<p>Володіє поглибленими знаннями з освітньої галузі/навчального предмета (інтегрованого курсу), оперує інформацією про основні напрями розвитку відповідної галузі знань; бере участь в апробації нових методик і технологій моделювання змісту навчання відповідно до обов'язкових результатів навчання учнів</p>		
	<p>Володіє термінологічною базою освітньої галузі/навчального предмета (інтегрованого курсу) відповідно до вимог державного стандарту і методикою моделювання змісту навчання відповідно до обов'язкових результатів навчання учнів</p>	<p>Аналізує результативність застосування різних методів формування в учнів складних понять, способи використання довідкових матеріалів в освітньому процесі з урахуванням обов'язкових результатів навчання учнів</p>	<p>Здійснює результативну підготовку учнів до самостійного аналізу складних понять і термінів, самостійної пошукової діяльності та роботи із довідковими матеріалами, володіє інноваційними методиками моделювання змісту відповідно до обов'язкових результатів навчання учнів</p>	<p>Надає рекомендації іншим вчителям щодо застосування сучасних методик і технологій формування в учнів складних понять, навичок самостійної пошукової діяльності учнів відповідно до обов'язкових результатів навчання</p>
	Добирає дидактичні	Визначає можливі труднощі	Використовує власні	Надає рекомендації іншим

	матеріали для вивчення учнями окремих тем/розділів навчальної програми відповідно до обов'язкових результатів навчання	у навчальній діяльності окремого учня/групи учнів, коригує зміст навчання відповідно до індивідуальних особливостей учнів і обов'язкових результатів навчання	методичні прийоми та засоби моделювання змісту навчання відповідно до обов'язкових результатів навчання учнів	вчителям щодо ефективності і доцільності застосування різних методик і технологій моделювання змісту навчання відповідно до обов'язкових результатів навчання учнів
A2.2. Здатність формувати та розвивати в учнів ключові компетентності та уміння, спільні для всіх компетентностей	Використовує навчальний матеріал з метою розвитку в учнів ключових компетентностей і умінь, спільних для всіх компетентностей, навчає учнів застосовувати їх на практиці	Добирає навчальний і дидактичний матеріал, диференціюючи його відповідно до рівня сформованості в учнів ключових компетентностей і умінь, спільних для всіх компетентностей, навчає їх практичному застосуванню в різних умовах	Демонструє власний педагогічний досвід щодо розвитку в учнів ключових компетентностей та умінь, спільних для всіх компетентностей, інноваційних підходів щодо їх застосування в нових умовах	Здійснює наставництво, супервізію інших вчителів; надає рекомендації іншим вчителям щодо застосування ефективних методик розвитку ключових компетентностей і умінь, спільних для всіх компетентностей
A2.3. Здатність здійснювати інтегроване навчання учнів	Використовує міжпредметні зв'язки, інтеграцію змісту різних освітніх галузей у навчанні учнів			Надає рекомендації іншим вчителям щодо використання різних видів інтеграції у навчанні освітніх галузей/навчальних предметів (інтегрованих курсів)
A2.4. Здатність добирати і використовувати сучасні та ефективні методики і технології навчання, виховання і розвитку учнів засобами освітньої галузі/навчального предмету	Добирає доцільні сучасні методики і технології навчання, виховання і розвитку учнів засобами освітньої галузі/навчального предмету	Порівнює ефективність різних інноваційних методик і технологій навчання, виховання і розвитку учнів засобами освітньої галузі/навчального предмету	Використовує власні методичні підходи до навчання, виховання і розвитку учнів засобами освітньої галузі/навчального предмета	Надає консультивативну підтримку та методичні роз'яснення іншим вчителям щодо використання ефективних методик і технологій з урахуванням

	(інтегрованого курсу) відповідно до визначених теми, мети і завдань уроку	навчального предмета (інтегрованого курсу)	(інтегрованого курсу) з урахуванням умов професійної діяльності та індивідуальних особливостей учнів	особливостей освітньої галузі/ навчального предмета (інтегрованого курсу) та індивідуальних особливостей учнів	
A2.5. Здатність розвивати в учнів критичне мислення	Застосовує методики і технології розуміння учнями себе, своїх цінностей і потреб, усвідомлення маніпуляцій і реагування на них; формує та розвиває навички критичного мислення в учнів			Надає рекомендації іншим вчителям, здійснює їхнє навчання (майстер-класи, семінари тощо) щодо застосування методик і технологій розвитку в учнів критичного мислення із урахуванням їхніх вікових та індивідуальних особливостей	
A2.6. Здатність здійснювати оцінювання та моніторинг результатів навчання учнів на засадах компетентнісного підходу	Володіє різними методиками та інструментами оцінювання та моніторингу результатів навчання учнів, коригує їх індивідуальні освітні траєкторії учнів з урахуванням отриманих результатів	Добирає відповідний інструментарій для проведення моніторингу результатів навчання учнів на засадах компетентнісного підходу	Oцінює ефективність і доцільність застосування різних інструментів оцінювання та моніторингу результатів навчання учнів на засадах компетентнісного підходу; надає рекомендації іншим вчителям щодо механізмів їхнього застосування		
A2.7. Здатність формувати ціннісні ставлення в учнів	У процесі навчання, виховання і розвитку учнів формує у них ціннісні ставлення до суспільства і держави, сім'ї та родини, природи, мистецтва і культури, праці, до себе (до свого фізичного, психічного, соціального «Я»), інших осіб	Володіє методиками формування та розвитку ціннісних ставлень в учнів	Застосовує індивідуальні підходи до формування та розвитку ціннісних ставлень в учнів	Використовує власні підходи та методичні прийоми формування та розвитку ціннісних ставлень в учнів	Надає консультивну допомогу і методичну підтримку іншим вчителям щодо застосування методик формування та розвитку

			ціннісних ставлень в учнів
А3. Інформаційно-цифрова компетентність			
A3.1. Здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, здійснювати пошук і критично оцінювати інформацію, оперувати нею у професійній діяльності	Уміє використовувати цифрові пристрої, їх програмне забезпечення, цифрові сервіси та технології для організації освітнього процесу, професійного спілкування; опрацьовує основні типи даних (тексти, презентації, графіки, електронні таблиці, аудіо- та відеоматеріали тощо); використовує цифрові сервіси та технології для професійного розвитку (онлайн-тренінги, дистанційні курси тощо); уміє захищати власні персональні дані в мережі Інтернет; уникає небезпек в інформаційному просторі, вміє перевіряти надійність джерел і достовірність інформації в мережі Інтернет; розпізнає використання маніпуляційних технологій в мережі Інтернет; дотримується академічної добросередовища, вимог з охорони авторських прав під час використання та поширення електронних (цифрових) освітніх ресурсів		Навчає інших вчителів критично оцінювати інформацію в мережі Інтернет, здійснювати захист пристрій, комунікаційних мереж і баз даних; уміє виявляти та блокувати загрози несанкціонованого доступу до інформації; навчає інших правилам захисту авторських прав у мережі Інтернет
A3.2. Здатність ефективно використовувати наявні та створювати (за потреби) нові електронні (цифрові) освітні ресурси	Добирає, накопичує, впорядковує та використовує електронні (цифрові) освітні ресурси в освітньому процесі та професійному розвитку Уміє вдосконалювати наявні електронні (цифрові) освітні ресурси відповідно до освітніх потреб учнів; уміє створювати (за потреби) нові електронні (цифрові) освітні ресурси (особисто або спільно з іншими),	Модифікує, комбінує, вдосконалює наявні електронні (цифрові) освітні ресурси, вносить	Створює (за потреби) нові електронні (цифрові) освітні ресурси, розміщує їх у електронному

	<p>здійснювати захист відповідної інформації; надає учням доступ до електронних (цифрових) освітніх ресурсів</p>	<p>до них зміни згідно з освітніми потребами учнів; особисто створює (за потреби) нові електронні (цифрові) освітні ресурси; захищає власні електронні (цифрові) освітні ресурси від несанкціонованого доступу</p>	<p>(цифровому) освітньому середовищі закладу освіти або в хмарних середовищах</p>
A3.3. Здатність використовувати цифрові технології в освітньому процесі	<p>Періодично використовує цифрові технології з метою підвищення мотивації учнів до навчання; використовує цифрові технології для планування освітнього процесу, оцінювання результатів навчання учнів</p>	<p>Періодично використовує електронні (цифрові) навчальні, матеріали, особисто; аналізує цифрових інструментів оцінювання та обирає доцільні для використання; може вдосконалювати процес оцінювання в електронному (цифровому) освітньому середовищі</p>	<p>Активно використовує безпечне електронне освітнє середовище (цифрове) для організації навчання, групової взаємодії, проектної, навчально-дослідницької, пошукової діяльності учнів, інших активних форм навчання, а також для оцінювання (у тому числі формувального) результатів навчання учнів (з урахуванням їх</p>
			<p>Особисто створює власні електронні (цифрові) навчальні та методичні матеріали, дистанційні курси, тренінги для професійного розвитку</p>

			індивідуальних особливостей та освітніх потреб)	цифрових інструментів оцінювання результатів навчання учнів, добирає їх; навчає інших вчителів цифровим навичкам у педагогічній діяльності
Б1. Психологічна компетентність				
Б1.1. Здатність визначати і враховувати в освітньому процесі вікові та інші індивідуальні особливості учнів	Усвідомлює вплив вікових особливостей учнів на різні сфери їх розвитку, психічні процеси та використовує відповідні форми і методи роботи з учнями; розпізнає індивідуальні особливості учнів (навчальні стилі, типи темпераменту, особливості розвитку тощо) та враховує їх під час планування та здійснення освітнього процесу	Використовує індивідуальний підхід у роботі з учнями, у тому числі осіб з особливими освітніми потребами	Здійснює диференційоване навчання для забезпечення освітніх потреб учнів	Здійснює необхідні адаптації/модифікації в освітньому процесі у роботі з особами з особливими освітніми потребами
Б1.2. Здатність використовувати стратегії роботи з учнями, які сприяють розвитку їхньої позитивної самооцінки, я-ідентичності	Використовує стратегії роботи, які сприяють розвитку позитивної самооцінки дітей, їхньої я-ідентичності	Визначає прояви завищеної чи заниженої самооцінки учнів з метою її коригування	Створює умови для формування позитивної самооцінки учнів, їхньої я-ідентичності	Надає рекомендації батькам, іншим вчителям щодо використання стратегій, які сприяють розвитку позитивної самооцінки учнів, їхньої я-ідентичності
Б1.3. Здатність формувати мотивацію учнів та організовувати їхню	Планує освітній процес (використання методів роботи, навчальних	Застосовує стратегії роботи, які сприяють розвитку пізнавальної діяльності	Створює умови для розвитку пізнавальної діяльності учнів	Використовує розроблені та апробовані у власному педагогічному досвіді

пізнавальну діяльність	матеріалів, навчальних завдань тошо) та здійснює його для розвитку пізнавальної діяльності учнів	учнів		прийоми щодо розвитку мотивації та організації пізнавальної діяльності учнів
Б1.4. Здатність формувати спільноту учнів, у якій кожен відчуває себе її частиною	Підтримує взаємодію між учнями для сприяння їхньому соціальному розвитку, формуванню навичок взаємодопомоги та співпраці	Використовує різні стратегії роботи, які заохочують учнів до взаємодії між собою (створення спільних правил класу, кооперативне навчання тошо)	Пропонує учням форми діяльності, що допомагають їм розвивати навички активного слухання, розпізнавати свої емоції та емоції інших, виражати свої емоції	Демонструє дотримання демократичних цінностей у професійній діяльності, заохочуючи кожного учня виражати свою думку та брати участь у прийнятті рішень
Б2. Емоційно-етична компетентність				
Б2.1. Здатність усвідомлювати особисті відчуття, почуття та емоції, потреби, керувати власними емоційними станами	Розрізняє та усвідомлює власні відчуття, почуття та емоції; управляє своїми емоціями, реакціями та діями, володіє навичками зосередження та утримування уваги, самоусвідомленості, саморегуляції, емпатичного слухання	Використовує навички позитивного розв'язання конфліктних ситуацій; використовує в освітньому процесі практики усвідомлення та розуміння емоцій інших людей; використовує практики критичного мислення, що спрямовані на розуміння власних потреб, бажань і цінностей, а також свого оточення	Використовує методики, що сприяють засвоєнню правил поведінки та навичок, які сприяють особистому та суспільному благополуччю (керування власною поведінкою на особистісному рівні, навички соціалізації, здатність розуміти інших на соціальному рівні тошо)	Володіє науковими знаннями для розуміння природи емоцій, психологічних типів поведінки людей; допомагає іншим вчителям розрізняти власні емоції та керувати ними; заохочує інших вчителів враховувати важливість емоційного інтелекту у педагогічній діяльності
Б2.2. Здатність конструктивно та безпечно взаємодіяти з	Використовує активні форми та методи навчання,	Використовує позитивні невербальні емоційні	Підтримує конструктивні та виважені стосунки з	Організовує діалог і поліог з усіма учасниками

учасниками освітнього процесу	під час яких учні спрямовують увагу на власні внутрішні переживання, поглиблене особисте розуміння та засвоєння навичок; демонструє власну відкритість до можливих помилок і заохочує до цього учнів	маркери (рухи тіла та жести, вираз обличчя, хода тощо), практики ненасильницької комунікації; використовує фасилітацію, заохочуючи учнів самостійно думати й ставити запитання	усіма учасниками освітнього процесу; вміє інтерпретувати реакції, почуття, емоції інших, запобігати конфліктам; використовує навчальні стратегії та методи, які передбачають активну участь учнів у процесі засвоєння матеріалу	освітнього процесу та представниками місцевої громади, враховуючи соціальну природу людини та спільні базові людські цінності; застосовує стратегії поведінки щодо захисту власних прав і свобод, а також захисту учнів під час освітнього процесу; розробляє та використовує практики активного навчання різних видів (колективне навчання, творче вираження, проєкти громадського зачленення; екологічне навчання тощо); надає рекомендації іншим вчителям з питань формування емоційно-етичної компетентності
Б2.3. Здатність усвідомлювати і поціновувати взаємозалежність людей і систем у глобальному світі	Поважає розмаїття думок і поглядів, приймає та поціновує інакшість	Взаємодіє з учнями та їх батьками на основі принципів прийняття, поваги, недискримінації; ураховує в освітньому процесі підходи, визначені цілями сталого розвитку; розкриває потенціал учасників освітнього процесу для креативних	Спілкується, ураховуючи культурні та особистісні відмінності усіх учасників освітнього процесу, виявляючи розуміння та співпереживання; використовує методики, що формують в учнів усвідомлення важливості мирного співіснування	Використовує методики формування в учнів системного мислення, що спрямовані на розуміння чинників і обставин, які породжують проблеми; пошук рішень, що базуються на співпраці

		колективних рішень щодо подолання проблем, які впливають на колектив закладу освіти, місцеву громаду, глобальну спільноту	людей, взаємозв'язку та взаємовпливу особистостей, локальних і глобальних систем	
Б3. Компетентність педагогічного партнерства				
Б3.1. Здатність до суб'єкт-суб'єктної (рівноправної та особистісно зорієнтованої) взаємодії з учнями в освітньому процесі	Застосовує механізми реалізації суб'єкт-суб'єктних відносин з учнями в освітньому процесі	Застосовує в педагогічній діяльності навички координації та стимулювання навчально-пізнавальної діяльності учнів, підтримування їх праґнення до саморозвитку, розкриття їх здібностей і пізнавальних можливостей (навички фасилітатора, організатора, координатора, наставника тощо)	Створює можливості для самореалізації учнів в освітньому процесі, особистісному творенні власних цілей, рефлексії, самоконтролю	
Б3.2. Здатність залучати батьків до освітнього процесу на засадах партнерства	Визначає та враховує запити і очікування батьків щодо навчання своїх дітей та особистої участі в освітньому процесі	Залучає батьків до участі в освітньому процесі, а також до прийняття рішень, що стосуються навчання, виховання і розвитку учнів	Надає консультивну та інформаційну підтримку батькам щодо навчання, виховання і розвитку їхніх дітей	Співпрацює з батьками як членами команди психолого-педагогічного супроводу особи з особливими освітніми потребами
Б33. Здатність працювати в команді із залученими фахівцями, асистентами вчителя для надання додаткової підтримки особам з особливими освітніми потребами	Знає основні ролі і завдання членів команди психолого-педагогічного супроводу особи з особливими освітніми потребами	Використовує різні форми, засоби і стратегії комунікації з членами команди психолого-педагогічного супроводу дитини з метою її підтримки в освітньому процесі, у тому	Виявляє навички командної роботи з метою підтримки учнів (модерує групове обговорення, спільне прийняття рішень тощо)	Здійснює відповідні адаптації навчальних матеріалів, методів навчання як результат співпраці із залученими фахівцями

		числі онлайн	
B1. Інклюзивна компетентність			
B1.1. Здатність створювати умови, що забезпечують функціонування інклюзивного освітнього середовища	Використовує інструменти забезпечення інклюзивного навчання; застосовує принципи і стратегії універсального дизайну та розумного пристосування для забезпечення доступності освітнього середовища		
B1.2. Здатність до педагогічної підтримки осіб з особливими освітніми потребами	Застосовує індивідуальний та диференційований підходи для надання індивідуальної підтримки учням; розробляє (за потреби) індивідуальну програму розвитку, індивідуальний навчальний план для осіб з особливими освітніми потребами спільно з іншими фахівцями та батьками	Застосовує власні педагогічні прийоми роботи з особами з особливими освітніми потребами, розробляє завдання для їх оцінювання з урахуванням індивідуальних програм розвитку, індивідуальних навчальних планів	Формує атмосферу в класі, що базується на інклюзивних цінностях, взаємопідтримці між учнями, батьками, іншими вчителями
B1.3. Здатність забезпечувати в освітньому середовищі сприятливі умови для кожного учня, залежно від його індивідуальних потреб, можливостей, здібностей та інтересів	Виявляє потреби, здібності, інтереси, навчальні можливості учнів та організовує з їх урахуванням процес навчання, виховання і розвитку	Проектує матеріали, добирає засоби навчання з урахуванням індивідуальних особливостей та потреб кожного учня	Застосовує особисто створені матеріали, інші засоби навчання в освітньому середовищі з урахуванням індивідуальних потреб і здібностей кожного учня; залучає учнів і батьків до створення сприятливих умов в освітньому середовищі
B2. Здоров'язбережувальна компетентність			
B2.1. Здатність організовувати безпечне освітнє	Застосовує під час організації освітнього середовища правила безпеки життєдіяльності, санітарні правила та норми, протиепідемічні правила, засади раціональної організації праці та відпочинку		

середовище, використовувати здоров'язбережувальні технології під час освітнього процесу	Добирає та застосовує в освітньому середовищі здоров'язбережувальні засоби та ресурси	Адаптує та застосовує в освітньому середовищі здоров'язбережувальні засоби та ресурси	Інтегрує в освітній процес здоров'язбережувальні засоби та ресурси, успішно апробовані у власному педагогічному досвіді	
	Своєчасно розпізнає ознаки насильства, булінгу (цькування), здійснює заходи щодо запобігання та протидії насильству, булінгу (цькування)			
B2.2. Здатність здійснювати профілактично-просвітницьку роботу з учнями та іншими учасниками освітнього процесу щодо безпеки життедіяльності, санітарії та гігієни	Володіє методиками профілактично-просвітницької роботи щодо безпеки життедіяльності, санітарії та гігієни	Бере участь в освітніх профілактичних заходах з учнями та іншими учасниками освітнього процесу щодо безпеки життедіяльності, санітарії та гігієни	Організовує у взаємодії з учнями та іншими учасниками освітнього процесу просвітницько-навчальні заходи щодо безпеки життедіяльності, санітарії та гігієни	Планує та впроваджує профілактично-просвітницькі програми і проекти; налагоджує співпрацю з відповідними державними установами та громадськими організаціями щодо безпеки життедіяльності, санітарії та гігієни
B2.3. Здатність формувати в учнів культуру здорового та безпечного життя	Планує та здійснює освітній процес з урахуванням зasad здорового та безпечного способів життя Популяризує здоровий та безпечний способи життя, формує стійкий інтерес і позитивну мотивацію учнів до особистої гігієни, фізичної активності і відпочинку, безпечної поведінки, здорового харчування, запобігання шкідливим звичкам		Використовує різні форми, засоби і стратегії формування культури здорового та безпечного життя, життєвих навичок для збереження фізичного та психічного здоров'я учнів (оптимальна фізична активність, раціональне харчування, режим навчання без перевантажень тощо)	
B2.4. Здатність зберігати особисте фізичне та психічне здоров'я під час професійної	Дотримується у професійній діяльності правил безпеки життедіяльності, санітарно-гігієнічних вимог, протиепідемічних правил; володіє прийомами збереження особистого фізичного та психічного здоров'я під час професійній діяльності		Заохочує інших вчителів до застосування прийомів збереження особистого фізичного та психічного	

діяльності			здоров'я під час професійної діяльності	
B2.5. Здатність надавати домедичну допомогу учасникам освітнього процесу	Знає умови надання домедичної допомоги відповідно до законодавства; розпізнає зовнішні ознаки погіршення самопочуття людини; володіє прийомами та навичками надання домедичної допомоги в різних ситуаціях; надає домедичну допомогу учасникам освітнього процесу у випадку погіршення самопочуття, отримання травм та інших ситуаціях (у разі потреби)			
B3. Проектувальна компетентність				
B3.1. Здатність проектувати осередки навчання, виховання і розвитку учнів	Організовує освітнє середовище безпечно та з урахуванням індивідуальних особливостей та освітніх потреб учнів	Створює в навчальному приміщенні (на території закладу освіти) осередки навчання, виховання і розвитку учнів відповідно до їхніх індивідуальних потреб	Організовує динамічне освітнє середовище, сприятливе для кожного учня, у відповідності до різних видів активності на навчальних заняттях	Моделює освітнє середовище з урахуванням необхідності рівного доступу учнів до матеріалів, пристройів, обладнання, рівної участі в освітньому процесі
Г1. Прогностична компетентність				
G1.1. Здатність прогнозувати результати освітнього процесу	Визначає цілі, завдання та очікувані результати навчального заняття, іншого освітнього заходу	Гнучко планує освітній процес, ураховуючи зворотній зв'язок від учнів щодо засвоєння навчального матеріалу	Прогнозує різні варіанти розвитку навчального заняття та передбачає використання доцільних інноваційних методик і технологій відповідно до навчальних ситуацій	Визначає шляхи запобігання можливим відхиленням від мети у процесі навчання учнів класу/окремого учня
G1.2. Здатність планувати освітній процес	Планує хід навчального заняття, чітко розраховує для кожного його етапу необхідний час і забезпечує можливість зворотнього зв'язку із учнями; аналізує навчальний матеріал, що має бути опанований учнями та	Аналізує помилки та труднощі учнів у навчанні з метою подальшого планування та коригування освітнього процесу; планує види діяльності на навчальному занятті, які сприяють розвитку життєвих навичок учнів,	Удосконалює навчально-методичне забезпечення процесу вивчення навчального предмета (інтегрованого курсу)	Формулює цілі освітнього процесу на основі прогностичних методів; розробляє власні навчальні та методичні матеріали, надає іншим вчителям доступ до їх використання, а також рекомендації щодо їх застосування;

	<p>передбачає труднощі, які можуть виникнути у них щодо засвоєння матеріалу; планує освітній процес на основі освітньої програми закладу освіти і навчальних програм з предметів (інтегрованих курсів) з урахуванням індивідуальних особливостей учнів, особливостей освітньої діяльності закладу освіти; моделює навчальні заняття на основі компетентнісного, діяльнісного, особистісно зорієнтованого підходів</p>	<p>ураховуючи різні способи сприймання ними навчального матеріалу</p>		<p>розробляє навчальні програми на основі модельних навчальних програм (індивідуально та/або у складі творчих груп)</p>
--	---	---	--	---

Г2. Організаційна компетентність

<p>Г2.1. Здатність організовувати процес навчання, виховання і розвитку учнів</p>	<p>Організовує та скеровує взаємодію учнів в ході навчального заняття відповідно до навчальних цілей і способів засвоєння матеріалу учнями; використовує ефективні засоби для навчання, виховання і розвитку учнів у ході навчального заняття і позанавчальній діяльності; уміє оптимально розподіляти час навчального заняття;</p>	<p>Ефективно організовує освітній процес з метою підвищення якості навчання, заохочує учнів до співпраці та взаємодопомоги; забезпечує наступність і поступовий перехід між різними видами навчальної діяльності; розробляє та застосовує прийоми організації індивідуальної, групової, колективної діяльності</p>	<p>Розвиває в учнів здатність розуміти свою роль активного участника освітнього процесу; створює сприятливі умови навчання, виховання та розвитку осіб з особливими освітніми потребами; створює умови для співпраці та самоорганізації учнів у навчальній діяльності</p>	<p>Використовує в освітньому процесі власні методичні напрацювання щодо організації навчальної діяльності учнів, поширює відповідний досвід серед вчителів; надає рекомендації іншим вчителям та/або проводить їх навчання (майстер-класи тощо) щодо організації процесу навчання, виховання і розвитку учнів</p>
---	---	--	---	---

	застосовує прийоми організації індивідуальної, групової, колективної діяльності учнів	учнів		
Г2.2. Здатність організовувати різні види і форми навчальної та пізнавальної діяльності учнів	Організовує навчальні заняття різних типів; застосовує різні види і форми навчально-пізнавальної діяльності учнів відповідно до їх дидактичних цілей і поставлених завдань, з урахуванням вікових та інших індивідуальних особливостей учнів; здійснює пошук нових, сучасних форм навчальної та пізнавальної діяльності учнів і використовує їх у педагогічній діяльності			
Г3. Оцінюванально-аналітична компетентність				
Г3.1. Здатність здійснювати оцінювання результатів навчання учнів	Здійснює різні види оцінювання результатів навчання учнів (формувальне, поточне, підсумкове тощо) з використанням відповідних методик і критеріїв оцінювання; застосовує формувальне оцінювання з метою підтримки учнів в освітньому процесі, забезпечення компетентнісного та особистісно зорієнтованого підходів у навчанні; добирає завдання для оцінювання результатів навчання учнів відповідно до державних стандартів освіти, адаптує або вдосконалює їх (за потреби)	Урізноманітнює інструментарій оцінювання відповідно до освітніх потреб і можливостей учнів	Розробляє індивідуальні завдання для оцінювання з урахуванням результатів навчання учнів, їхніх освітніх потреб	Надає рекомендації, методичну допомогу іншим вчителям щодо адаптації/розроблення завдань для оцінювання, а також застосування інструментів оцінювання результатів навчання учнів; розробляє ефективні інструменти оцінювання

	Розробляє критерії формувального оцінювання результатів навчання учнів; ураховує результати формувального та підсумкового оцінювання для визначення разом із учнями цілей навчання			
Г3.2. Здатність аналізувати результати навчання учнів	Використовує методи аналізу результатів навчання учнів з метою подальшого врахування у плануванні освітнього процесу; конструктивно коментує результати виконаних учнями завдань; аналізує помилки і труднощі учнів з метою надання їм підтримки у навчанні	Аналізує вплив різноманітних підходів і стратегій оцінювання на процес навчання учнів	Вільно володіє методами педагогічної діагностики для допомоги учням у формуванні індивідуальної освітньої траєкторії	
Г3.3. Здатність забезпечувати самооцінювання та взаємооцінювання результатів навчання учнів	Використовує методи, прийоми для розвитку в учнів здатності до самооцінювання та взаємооцінювання результатів навчання	Навчає учнів методам самоаналізу та аналізу результатів навчання для подальшого коригування способів і засобів досягнення поставленої спільно з учнями мети навчання	Застосовує інтерактивні методики і технології для здійснення самооцінювання та взаємооцінювання результатів навчання учнів	Надає рекомендації іншим вчителям щодо застосування результативних методів і прийомів здійснення самооцінювання та взаємооцінювання учнями результатів їхнього навчання
Д1. Інноваційна компетентність Д1.1. Здатність застосовувати наукові методи пізнання в освітньому процесі	Визначає доцільність застосування різних методів наукового пізнання (спостереження, експеримент, збір та аналіз даних тощо) в освітньому процесі відповідно до змісту навчання	Добирає та застосовує методи наукового пізнання відповідно до пізнавальних інтересів і потреб учнів, володіє методами проектування та моделювання	Диференційовано та індивідуалізовано застосовує методи наукового пізнання відповідно до пізнавальних інтересів і потреб учнів	Оцінює ефективність і доцільність застосування різних методів наукового пізнання
Д1.2. Здатність використовувати інновації у професійній діяльності	Добирає та застосовує інноваційні форми, методи, прийоми, засоби навчання у педагогічній діяльності, оцінює їхню результативність	Диференційовано та індивідуалізовано застосовує інноваційні форми, методи, прийоми, засоби навчання; визначає ефективність їх застосування в освітньому	Застосовує особисто розроблені та/або адаптовані інноваційні форми, методи, прийоми, засоби навчання у власній педагогічній діяльності з урахуванням освітніх	

		процесі для задоволення індивідуальних потреб та інтересів учнів	потреб та інтересів учнів; оцінює їхню результативність	
Д1.3. Здатність застосовувати різноманітні підходи до розв'язання проблем у педагогічній діяльності	Аналізує різноманітні підходи до розв'язання проблем, визначає їхні переваги та ризики, застосовує різні джерела для пошуку додаткової інформації, що є важливою для розв'язання проблем і запобігання їм		Розробляє та/або застосовує нові підходи для розв'язання проблем у педагогічній діяльності; надає підтримку іншим вчителям у визначені проблем та шляхів їх вирішення, підтримує ініціативність і творчість в усіх учасників освітнього процесу	
Д2. Здатність до навчання впродовж життя Д2.1. Здатність визначати умови та ресурси професійного розвитку	Демонструє відкритість до ідей та рішень усіх учасників освітнього процесу, готовність розглядати пропозиції та апробувати нові підходи до розв'язання проблем і запобігання їм			
	Визначає операційні цілі підвищення фахової майстерності відповідно до власних професійних потреб	Визначає стратегічні та оперативні цілі підвищення фахової майстерності відповідно до власних професійних потреб	Використовує практики взаємонаочання для підвищення фахової майстерності	Визначає цілі власного професійного розвитку з урахуванням цілей і напрямів розвитку освітньої політики, бере активну участь у діяльності професійних спільнот
	Планує власний професійний розвиток відповідно до визначених цілей			
	Обирає види, форми, програми та суб'єктів підвищення кваліфікації відповідно до власних професійних потреб			

Д2.2. Здатність взаємодіяти з іншими вчителями на засадах партнерства та підтримки (у рамках наставництва, супервізії тощо)	Взаємодіє з педагогом-наставником, іншими вчителями для забезпечення особистого професійного розвитку та адаптації до умов професійної діяльності	Використовує різні форми взаємодії з іншими вчителями на засадах партнерства та підтримки; використовує можливості супервізії з метою професійного розвитку	Здійснює наставництво/супервізію, допомагає іншому(им) вчителю(ям) у виявленні професійних потреб, рекомендує ресурси для професійного розвитку, надає методичну підтримку щодо планування та організації освітнього процесу	Здійснює наставництво/супервізію, допомагає іншому(им) вчителю(ям) планувати професійний розвиток відповідно до його(їх) професійних потреб, надає методичну підтримку щодо набуття (вдосконалення) фахової майстерності, самооцінювання власної педагогічної діяльності
Д3. Рефлексивна компетентність Д3.1. Здатність здійснювати моніторинг власної педагогічної діяльності і визначати індивідуальні професійні потреби	Аналізує та оцінює результати власної професійної діяльності (з урахуванням результатів навчання учнів, моніторингових досліджень тощо), власний рівень професійної компетентності та його вплив на результати професійної діяльності		Відстежує динаміку та результати власної професійної діяльності відповідно до стратегічних та операційних цілей власного професійного розвитку, особливостей освітньої діяльності закладу освіти	Відстежує зміни в системі освіти, враховує їх у проектуванні власної педагогічної діяльності та плануванні професійного розвитку
		Визначає відповідність власних професійних компетентностей чинним вимогам, сильні та слабкі сторони власної педагогічної діяльності, потребу в розвитку власних компетентностей (з урахуванням освітніх інновацій, індивідуальних освітніх потреб учнів тощо)		

Примітка.

Орієнтовний опис професійних компетентностей вчителя відповідно до кваліфікаційних категорій педагогічних працівників передбачає, що педагогічний працівник кожної наступної кваліфікаційної категорії володіє компетентностями, визначеними для попередніх кваліфікаційних категорій.

Такий орієнтовний опис може використовуватися з метою планування професійного розвитку вчителів (як „рамка професійного розвитку вчителя”), комплексного оцінювання їхніх професійних компетентностей під час процедур атестації та сертифікації.

8. Дані щодо розроблення та затвердження професійного стандарту**8.1. Розробник професійного стандарту**

Міністерство освіти і науки України.

8.2. Суб'єкт перевірки професійного стандарту

Науково-дослідний Інститут праці і зайнятості населення Міністерства соціальної політики України і НАН України.

8.3. Дата затвердження професійного стандарту

23 грудня 2020 року.

8.4. Дата внесення професійного стандарту до Реєстру професійних стандартів

24 грудня 2020 року.

8.5. Рекомендована дата наступного перегляду професійного стандарту

Грудень 2025 року.
